Мої роздуми над рядком М. С. Гумільова

Доля, особистість і творчість Миколи Степановича Гумільова викликають зараз великий інтерес. Це не дивно, тому що його творчість сповнена сміливості, новизни, гостроти почуттів, схвильованої думки. Гумільов був необгрунтовано зарахований до учасників контрреволюційного руху і розстріляний (йому було 35 років). Цей постріл у 1921 році перервав його творчий шлях.

Свій перший вірш «Я в лес бежал из городов...» Гумільов опублікував у журналі «Тифлиський листок» у 1902 році, тобто в 16 років. У 1905 році з'явилася книга віршів «Путь конкистадоров».

«За вибором тем, за прийомами творчості автор явно приєднується до «нової школи» у поезії. Але поки його вірші — тільки переспіви й імітації, далеко не завжди вдалі», — писав В. Брюсов про першу збірку Гумільова, яку було випущено, коли він ще учився в гімназії. Якоюсь мірою Брюсов був правий. І все-таки, юнацькі, «конкістадорські» вірші мали свій настрій.

Новий підхід М. Гумільова до світу спостерігаємо у таких рядках:

Как смутно в небе диком и беззвездном!

Растет туман... но я молчу и жду,

И верю, я любовь свою найду...

Я конкистадор в панцире железном.

«Конкістадор» завойовував не землі, не країни, а нову любов, проникаючи в «таємниці чудових снів», здобуваючи зірки з «заснулого небокраю». У його першій збірці наявні сліди символістської поезії: «блакитна висота», «вічне блаженство мрії», «чари красоти».

У 1908 р. виходить його друга книга «Романтические цветы», в якій духовні запити Гумільова знайшли подальший розвиток. Тут відчувається прагнення до сильних і прекрасних почуттів: «Ты среди кровавого тумана к небесам прорезывала путь»; «...перед ним неслась, белее пены, Его великая любовь». Але тепер бажане ввижається лише в мріях, видіннях. Збірка хвилює смутним авторським відчуттям нетривкості високих поривів, примарності щастя в буденному житті — і одночасно прагненням до прекрасного.

Більшість віршів Гумільова мають спокійну інтонацію. Але незвичний стиль надає їм внутрішньої напруженості. У своїх віршах поет «оживляє» легендарні мотиви, творить фантастичні перетвореннг,

багато з яких автор почерпнув, мандруючи по Африці. У деяких своїх віршах поет доносить загальне трагічне становище світу: «Пусть смерть приходит, я зову любую. Я с нею буду драться до конца»...

У збірці «Жемчуга» Гумільов висловлює свою повагу до діянь таких незабутніх мандрівників, як Кук, Лаперуз, да Гама. Невеличкий цикл «Капитаны» породжений тим

же прагненням до незвіданого, тим же схилянням перед подвигом:

Ни один пред грозой не трепещет,

Ни один не свернет паруса.

З іменами великих мандрівників входить у цикл «Капитаны» поезія великих відкриттів, непохитної сили духу всіх, «кто дерзает, кто хочет, кто ищет».

У збірках «Костер» і «Огненный стояк» автор торкається до світу таємничого, непізнаного. Йому близькі образи зірок, неба, планет. При деякій «космічності» дій усі вірші виражали погляди на цілком земні процеси. І все-таки навряд чи можна говорити про творчість Гумільова як про поезію ре-алістичну. Він зберіг романтичну винятковість, химерність душевних процесів. Але саме таким нескінченно дороге нам слово Майстра.